

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Decimasexta. Ad elucidandum incarnati Verbi mysterium in Mariæ vtero celebratum, varia, ac multiplici Sanctorum Patrum eruditione, vberrimaque animi conceptionum copia explicantur verba illa ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

HOMILIA XVI.

Ad elucidandum incarnati Verbi mysterium in Maria vtero celebratū, varia, ac multiplici Sanctorum Patrum eruditione, vberriamq; animi conceptionum copia explicantur verba illa D. Iohannis: Et signum magnum apparuit in celo: Mulier amicta sole, & luna sub pedib. eius, & in capite eius corona stellarum duodecim.

Apoc. 12.

Gregor. 134. moral. c. 7.
Beda.
Andr. Cef. Primasus.
Riccard.
Victorin.
Rupert.
Method. in c. 20. Apoc.
Epipha. ser. de laud. Mariae.
Aug. lib. 4. de symb. ad Catech. c. 1.
Bern. serm. sup. signum mag.
Aymon sup. c. 20. Apoc.
Ansber. in c. 20. Apoc.
Gagn. sup. c. 20. Apoc.
Dionys. ibi.
Aug. lib. 2. de doctrin. Christ. c. 1.

AMVIS per multi Sanctorum Patrum, Gregorius, Venerabilis Beda, Andreas Caesariensis, Primasius, Riccardus, Victorinus, Rupertus,

Methodius, proposita verba de Ecclesia Catholica intelligenda esse censeant, nō pauci tamen Doctores de beatissima Virgine in sensu mystico illa explicant: hi sunt D. Epiphanius, Augustinus, Bernardus, Aymon, Ansbertus, Gagnus, & Dionysius, horū Patrum doctrinā insistentes, huius visionis abdita mysteria referare aggrediar. Signum quidem (vt auctor est D. Augustinus) est res, quæ præter speciem, quam ingerit sensibus, in alterius rei cognitionem nos facit venire, vnde merito archipropheta nouæ legis Iohannes B. Virginem signum vocauit, cum præter cognitionem sui, in notitiam Verbi incarnati nos faciat venire. Per matrem enim cognoscimus filium, & cum mater pariter sit, & Virgo integerrima, filium Patrem in celis habere oportet, & cum id non virtute naturæ, sed Spiritu sancto adumbrante factum sit, tandem in sanctissimæ Triadis, Verbi diuini Incarnationis, ac illius B. Virginitatis, Deiparæ, & aliorum arcanorum cognitionem perducimur; quæ ad eodē portentosa esse perhibentur, vt om-

nium scientiarum genere peritissimi, illa perpendentes, non solum mirentur, sed stupeant, & expauescant: Stupet lingue latinæ peritissimus (si fas est verbis pauper ludere cum insigni Doctore Alano) vidēs, idem Verbum simul esse actiuum, passiuum, neutrum, & deponens: actiuum quidem, quia per ipsum omnia facta sunt: Ioh. 1. passiuum, passibilem carnem assumens, & in passione sua multa aduersa patiens; neutrum, dum in triduo mortis, nec erat purus Deus, cum animam, & corpus sibi copulata retineret; nec erat in rigore homo, dissoluta iam vnione inter animam, & corpus, quæ ad constitutionem hominis necessariò requiritur: fuit etiā in Resurrectione deponens, cum humanis miseris exutus, carnis mortalitatem deposuit. vnde ingeniosè doctissimus ipse Alanus cecinit:

Exceptiuam actionem,
Verbum Patris excipit;
Dum deludit rationem,
Dum naturam decipit.
Causalem Dictionem
Ab vtroque recipit.
Actioque passionem
In hoc verbo concipit.

Stupet eloquentissimus Rhetor, capere non valens eundem mortalem, & immortalem, æternum, & temporalem, immensum, & paruum, pauperem, & diuitem. vnde idem Alanus:

Peregrinat à natura
Hominis posito,
Dum in Dei transit inra
Hominis condito,
Nouus tropus in figura,
Nona color in iunctura,
Nouus sit constructio.

Stupet hic solertissimus Dialecticus, audiens ex duobus principiis, infinito intervallo distantibus, cuiusmodi sunt Deus, & homo, velut vnicam Conclusionem inferri: Et Verbum caro factum est. Ioh. 1. Intra locos locum nescit

Locum

Locus à contrarijs,
Suum locum exsuperat
Exceptum ab alijs;
Sic ex linguis obmutescit,
Fallitur in proprijs,
Et ex suis erubescit,
Logica fallacijs.

Stupescit hic & arithmeticus, dum penetrate non valet, quomodo vnum suppositum duplicem habeat naturam: quomodo in suppositualitate vna, naturæ duæ impermixtæ subsistant:

Dum ab vno non recedit,
Alteratur vnitas,
Dum in vniōne concedit,
Vnitur alteritas.
Indivisum idem cedit
In idem diuersitas,
Suum tamen non excedit
Lanitem simplicitas.

Stupet Geometra, dum genus hoc mensuræ non capit; vt infinitum finito, ætænum temporali, immensum paruo corpusculo concludatur:

Suæ artis in casura,
Geometria fallitur,
Dum immensum sub mensura
Terrenorum sistitur,
Indirectum, cui natura
Circuli conuertitur,
Sphæram claudit quadratura
Et sub ipsa clauditur.

Stupet hic disertissimus Musicus, dum capere non potest; quomodo inter se consentiant vox Dei, & vox hominis, ita, vt loquente homine, loquatur Deus, & loquente Deo, loquatur homo; est enim hæc inaudita proportio concentus:

Dum fallor, & fallor.
Mira sit coniunctio,
Quis sit modus ligaturæ,
Quis ordo, quæ ratio,
Quæ sint vincula, quæ iuncturæ
Quæ gombi, quæ vnio,
Stupet, suo fracto iure,
Mystica proportio.

Hic tandem stupet, & expauescit sapientissimus Astrologus, dum solem et ly-

plari, & non obscurari, densissima nube operiti, nihilque sui splendoris, ac lucis amittere intuetur:

Solis lumen nube tectum
Se nubis velamine
Per se clarum sit obiectum,
Nec habet in lumine:
Nostrum vergit in defectum
Sol ortus in Virgine
In effectum dans effectum
Lumen in caligine.

Merito igitur Ioannes vocauit B. Virginem, *signum magnum*, cum per illam in

earum rerum cognitionem, quam omni scientiarum genere præditi ingenij, sui acumine consequi non potuerunt, nos fide prælucente, veniamus. Hoc magnum signum contemplans, & admirans D. Bernardus ait: *Quomodo in tam vehementi feruore tam fragilis natura subsistit?* secunt Historici, licet creditu difficile videatur, Salamandram, sanam, & incolumem in medio ardentis ignis persistere: mirabile quidem id est, sed naturæ ordinem non transcendit; sed inter miranda naturæ prodigia connumeratur. At, quod tenella Virgo intra medium ardētis solis globum, stellis redimita, & lunam pedibus calcans, rutilanti vultu compareat, totam facultatem naturæ longè superat, & omnipotentiam Dei ad eò ostentat, vt Ioannes dicat: *Signum magnum apparuit in celo, mulier amicta sole.* Quis enim quæso magnum distitebitur prodigium, eodem genere vestimenti, quo Creator, indui creaturam? nonne Deus luce vestiti dicitur? *amictus lumine, sicut vestimento: luce etiam splendentis solis Maria vestitur: mulier amicta sole.* Hinc sanè inferre licet eximitiam B. Virginis excellētiam: tum, quod quemadmodum in solem præ nimia eius claritate, & splendore humanus intuitus fixa acie intendere non potest, ita beata Virgo tot, ac tantis sanctitatis splendoribus coruscet, vt non solum humanæ, sed neq; Angelicæ mentis acies, nisi diuino lumine corroborata, in eam intendere possit. tum, quod quæad-

Apoc. 12.

D. Bern. ser.
super signum
mag. appar.

Apoc. 12.

Psal. 103.

modum

modum sol, neque per vnicum temporis momentum claritate, & splendore claruit, sed semper tenebras nesciens, fulgentissimus fuit, ita beata Virgo, nec per vnicum instans, peccati alicuius etiam originalis tenebris obscurata fuit, sed semper gratiæ luce perfusa, quæ semper lucis, & splendoris amictu vestita esse perhibetur, vt ait Ioannes: *mulier amicta sole.*

Apoc. 12.
Ioan. 3.

Certè Christus Dominus dixit: *Qui male agit, odit lucem, & non venit ad lucem, vt non arguantur opera eius:* cum ergo beata Virgo à principio suæ conceptionis amicta sole in cælo Ecclesiæ Catholicæ comparuerit, non timet argui, seu conuinci posse de peccato, imò fidenter vsorpat filij sui verba: *Quis ex vobis arguit me de peccato?* quasi dicat: nullus. Vnde in hoc valde superat B. Virgo reliquos omnes sanctos, quod si imago vitæ eorum depingatur, oportebit (vt Pictoribus consuetum) sanctitatis eorum claritatem cum peccati obscuritate, variisque imperfectionum umbris eam describere; quia (vt ait Ioannes) *si dixerimus, quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus:* itaque ad depingendam vitæ aliorum sanctorum imaginem oportet pennicillum non tantum splendidibus virtutum coloribus, sed nigro peccati atramento intingere; at Ioannes, supremus depingendi artifex, beatam Virginem depingere volens, in Solis tantum fulgentissimis radiis pennicillum intinxit; & idè ait: *mulier amicta sole,* vt significaret, in hac imagine minimè inueniendas, velut in aliis, caliginosas peccati umbras, quæ obscuritatem inducunt. Sed illud adhuc manifestius B. Virginis excellentiam ostendat, quod in conspectu solis iustitiæ, qui propter eius infinitatem, & immensitatem ad eò creaturas omnes superat, vt Isaias dicat: *Quasi non sint, sic sunt coram eo, & quasi nihilum, & inane reputat e sunt:* ipsa (inquam) in conspectu tantæ magnitudinis magna esse dicatur à Ioanne: *Signum magnum apparuit in cælo, mulier amicta sole.* Scio Ioannem Baptistam magnam coram Deo vocatū fuisse à D. Luca: *Erit*

Ibid.

Apoc. 12.

Isaias 40.

Apoc. 12.

Luca 1.

enim magnus coram Domino: tamen sicut testè D. Paulo: *Alia est claritas solis, alia claritas stellarum:* ita longè diuersa, & inferior est magnitudo Ioannis à magnitudine Mariæ, sicut longo intervallo superat magnitudo dignitatis matris Dei, magnitudinem dignitatis Præcursoris Domini: tanta ergo magnitudine magnam esse in conspectu infinitæ, & immensæ Dei magnitudinis, inauditam sanctitatis magnitudinem ostendit. Certè sol centum sexaginta vicibus (vt Astrologi demonstrant) magnitudine terram superat, & tamen nobis exiguus apparet, beata autem Virgo in cælo constituta, à Ioanne in terris degente videri potuit, tantum signum magnum, quod sanè aperte indicat, tantam esse eius magnitudinem, vt nulla quæcumq; summa distantia, oculis eam abripere poterit: reliqui sancti in cælo positi prope Virginem à nobis in terra degentibus neque iam videri possunt. vt de B. Petrus Damianus ait: *In illa inaccessiblei luce perlucens, sic vtrunq; spirituum (id est, hominum, & Angelorum) hebetat dignitatem, vt in comparatione Virginis nec possunt, nec debeant apparere:* beata autem Virginis magnitudo tanta est, vt illam neque Christi solis iustitiæ eam ambientis splendor, & magnitudo obruat, neque quæcumque summa distantia eam videre obsit. Illud tamen examinandum restat, quo Sole dicatur à Ioanne B. Virgo amicta: Crediiderim procul dubio, nò loqui de solari Planeta, qui in quarto cælo residet, cum beatam Virginem in supremo omnium cælorum viderit dilectus Ioannes constitutam; quare dicendum est, solem hunc esse illum, de quo Malachias: *Orietur vobis timentibus nomen meum sol iustitiæ:* hoc splendissimo sole inducatur beata Virgo, vt non obscure Isaias in persona eius prædixit: *Exultabit anima mea in Deo meo, quia induit me vestimentis salutis, & induimento iustitiæ circumdedit me:* (scu vt LXX. translulerunt) *Induit me indumentum salutis, & tunicam letitiæ:* immò alij vertunt, quod nostro argu-

1. Cor. 15.

B. Petrus Damia. in de Assump.

Malach. 4.

Isaias 61.

LXX. in terpret.

argumento accommodatus est: Induit me vestimentum Iesu: ad quod videtur Paulus respexisse, cum ad Romanos dixit: Induimus Dominum Iesum Christum. merito quidem Christus Dominus indumentum beate Virginis dici potest: tam, quia sicut vestis fouet, & protegit corpus, ita filius matrem, vt vestis, fouit, & vt murus protegit: Isaia dicente: *Vrbs fortitudinis nostra Sion, Saluator ponetur in ea murus, & antemurale: & quemadmodum, qui indutus est vestibus, non sentit pondus illud, ac molestiam, quam experitur ille, qui vestes inuolutas, quasi sarcinam, humeris portat: sic B. Virgo, dum grauida erat, nullam in baiulando Christum difficultatem sentiebat, vt testatur D. Bernardus.*

Sed iam eiusdem Bernardi varias, ac perpulchras expositiones, quibus amictum solis illustrat, subiiciamus. sicut enim ait: sol, quasi vniuersalis omnium parens, omnia suo splendore perustrat, & fouet: ita B. Virgo instar solis in omnes, suo misericordiae radios diffudit: quemadmodum (ait Bernardus) ille super bonos, & malos indifferenter oritur: sic ipsa quoque praeferit non discuti merita, sed omnibus se se exorabilem, omnibus clementissimam praebet; omnium denique necessitates amplissimo quodam miseratur affectu. Deinde docet, amictum sole Deiparam, firmam, ac stabilem eius sanctitatem significare; sicut enim soli splendor nunquam defuit; sic à beata Virgine fulgor sanctitatis nunquam absuit: In sole (inquit) nimirum, & feruor, & splendor stabilis; in luna solus splendor, atq; si omnino instabilis, & incertus, qui nusquam in eodem statu permaneat. Iure ergo Maria sole perhibetur amicta, quae profundissimam diuinae sapientiae, ultra quam credi valeat, penetravit abyssum; vt quantum, sine personali vnione, creaturae conditio patitur, videatur immensa; illo nimirum igne Prophetae labia purgantur; illo igne Seraphini accendantur; longe vero aliter Maria meruit, non velut summam tangi, sed operiri magis vniuersae, & circumfundi, & tanquam ipso igne

concludi, sed candidissimus sanè, & calidissimus huius mulieris amictus, cuius omnia tam excellenter irradiat a noscuntur, vt nihil in ea, non dico tenebrosam, sed obscurum saltem, vel minus lucidum, sed ne tepidum quidem aliquid, aut non feruentissimum liceat suspicari. Ac tandem amictam sole Virginem, explicat per rubum illum Exodi ardentem, Exod. 3. & non combustum, mysterium Incarnationis in Virgine peractum, adamussim adumbrantem, vt communis est Patrum sententia; vnde ipse admirans, quod fragilis naturae foemina intra solis ardore subsistat, inquit: Magna sanè visio, rubus ardens sine combustione; magnum signum, mulier illa saeua manens amicta sole, non extrubi natura, opertum vniuersae flammis, manere nihilominus incombustum; nō est virtus humana, sed nec angelicae quidem, sublimior quaedam necessaria est. Spiritus sanctus (inquit) superueniet in te, & tanquam ressedeat illa: quoniam Spiritus sanctus est Deus, & Deus nos ter, ignis consumens est; & virtus (ait) non mea, non tua, sed Altissimi obumbrabit tibi. Sed merito quispiam percontabitur, quomodo haec duo inter se cohaereant, mulier amicta sole, & simul ab eo obumbrata; nam sol splendorem inducit, vmbra vero carentiam eius infert. Nodum hunc solui posse arbitror in primis per hoc, quod quemadmodum de Deo dicitur haec duo; & quod lucem habitat inaccessibile: & quod posuit tenebras latibulum suum: quia videlicet, quamuis ob infinitam perfectionem, summamque eius intelligibilitatem lux fulgentissima sit, tamen ob incomprehensibilitatem inaccessibilis est, & tenebris caligo mentibus creatis apparet, vt ingeniosè interpretatus est D. Gregorius Nazianzenus: sic procul dubio beatissima Virgo ob illustrissimum, ac splendidissimum Incarnationis mysterium in virginico eius thalamo operatum, amicta sole visa est, quia tamen mysterium comprehendi non potest omnino, obumbrata dicitur, & quasi caligine, & tenebris circumfusa. atque hac ratione merito B. Virgo à Propheta Abacuc: *Mons ymbrosus*

R I R vocata

Luc. 2.

1. Tit. 6.
Psal. 17.

D. Greg. Nazianzenus lib. 2.
de Theo.

Abac. 3.

vocata est: aam vbi Vulgata nostra legit: *Deus ab austro veniet, & sanctus de monte Pharaui*: LXX. veterunt: *Ab austro veniet, & sanctus de monte vmbroso*: idem etiam astruit inscriptio, seu titulus illius cantici, qui in hunc modum habetur: *Oratio pro ignorantibus, seu, pro ignorantibus*: innuens sanè per hæc verba, nisi fides tanti mysterij Angelis, & hominibus præluceat, tam humanis, quàm Angelicis mentibus semper ignotum fuisset. sed ex D. Bernardo aliter propositæ difficultati satisfieri potest: putat enim, non solum sole amictam, & pariter obumbratam esse inter se non pugnare, sed potius vnum velut adminiculum alterius esse; vmbra enim illi profuit, vt feruorem ardentis solis sustinere possit, vnde ait: *Nihil itaque mirâ, si sub tali vmbraulo talis etiam à muliere sustineatur amictus*: sicut enim olim adminiculo fuit tribus pueris in fornace ardenti ventus roris flantis, vt absque læsione excessuum calorem ignis sustinere possent, ita vmbraulum, quo Spiritus sanctus operuit beatam Virginem, præfentissimum fuit ei adminiculum, vt solis iustitiæ eam ambientis ardores sustinere possit.

Verum, vt secretiora alia magis recondita mysteria in hac mirabili Ioannis visione detegamus, obseruare oportet, trifariam sacram Scripturam signum vsurpare. primò, vt idem polleat, quod miraculum, seu prodigium, in quo sensu Dauid dixit: *Misi signa, & prodigia in medio tui Egypte*: Et D. Lucas: *Per manus autem Apostolorum fiebant signa, & prodigia multa in plebe*. Secundo accipit signum pro vexillo, vt habetur apud Isaiam: *Elevabit signum in nationibus, id est, vexillum, vt omnes interpretantur*; Tertio tandem sumi signum pro scopo, ad quem tendit sagittarius, vt videre est apud Ieremiam: *Tendit arcum suum, & posuit me, quasi in signum ad sagittam*. Iob etiam ait: *Confregit me, & posuit me sibi, quasi in signum, in quod scillet omnia tela sua coniceret*. vnde statim subiungit: *Circumdedit me lanceis*

suis: & in hoc sensu prædixit Simeon de Christo: *Hic positus est in ruinam, & in resurrectionem multorum, & in signum, cui contradicetur*. His prælibatis; haud difficile erit demonstrare, quàm egregie his tribus modis beata Virgo signum magnum compelletur: nam in primis, ipsam diuinæ gratiæ prodigium, & miraculū existere, vnanimi cōsensu fatentur Patres, edocti tum à Moysè, qui cum videret rubum ardentem, & non combustum (beatam Virginem præsignantem) dixit: *Vadam, & videbo visionem hæc grandem*: id est prodigiosam, & portentosam; tum à magno illo Dionysio Areopagitæ, qui cum primum vidit beatam Virginem, continuo ob magnitudinem prodigij, quod propriis oculis intuebatur, dixit: nisi fides sibi obstatet, tanquam Deum illum adoraturum. D. Ignatius vocat illam, diuinæ gratiæ monstrum: *Hæc, & alia excitauerunt viscera nostra, & cogunt valde desiderare aspectum huius, si fas sit fari, sacratissimi monstri, & celestis prodigij*. D. Ephraem appellat illam: *Præstantissimum orbis terræ miraculum*: quo etiam nomine eadem honestant D. Epiphanius, & Chrysostomus: Immo D. Damascenus, nō contentus (vt alij Patres) vocare illam, stupendum miraculum: eam compellat: *Miraculum omnium miraculorum maxime nouum, & miraculorum abyssum*, ita vt in ea, tanquam in abyssio summæ profunditatis, penè innumera confluant miracula, quæ velut in abyssio laritancia, nequeunt omnino penetrari. Quia tamen inter miracula, quædam dicuntur talia, facta comparatione ad opera naturæ; quædam (quod excellentius est) per comparationem ad alia opera gratiæ, certè beata Virgo intra latitudinem operum gratiæ, stupendū miraculum est. pro cuius maiori intelligentia obseruare oportet, quod (vt D. Thomas docuit) miraculum dicitur ab admiratione, quæ confurgit, cum effectus est manifestus, & causa occulta: ait tamen, non quidquid, cuius causa latet, miraculum esse, sed illud dumtaxat, quod totam

LXX. Interpret.

Abac. in Cantic. in titulo.

D. Bern. ser. super sign. magnum.

Daniel. 3.

Psal. 134. Aitor. 5.

Isaia. 5.

Thren. 3.

Iob. 6.

Luc. 1.

Exod. 3.

Dionys. Areopag.

D. Ignat. in epi. ad Iona.

D. Ephraem. in laud. Virg.

Epiph. ser. de laud. D. Chrysost. ser. de B. V.

D. Damasc. in 1. 1.

D. Thom. 1. 2. 2. 8.

facultatem naturæ excedit; nam quæ ab occultis naturalibus causis oriuntur, non miracula, sed mirabilia nuncupantur. requiritur etiam ad rationem miraculi, ut non fiat à Deo secundum legem ordinariam; alioquin omnis iustificatio impij miraculosa esset, cum excedat omnes vires naturæ. Hinc facillè colligitur, nomine miraculi inter omnes sanctos solam Virginem cohonestari mereri; ut potè, quod non solum totum ordinem naturæ transcendat, sed inter omnia opera gratiæ ita magnum portentum sit, ut Angelici etiã spiritus in admirationem rapti, dixerint: *Quæ est ista, quæ ascendit de deserto, delitij affluens?* quem Angelicum stuporem delineatum video in Cherubinis illis, qui iuxta Propitiatorium existentes, admirandi mutuò se conspiciabant. vnde D. Epiphanius exclamat: *O Virgo sanctissima, quæ exercitus Angelorum in stuporem duxisti; stupendum enim est miraculum in cælis, mulier amictu sole; stupendum miraculū in cælis, Mulier portans lucem in vlnis; stupendum miraculum in cælis, alter Thronus Cherubicus.* Quibus non immeritò adijungi potest aliud inauditū, quod refert D. Basil. dum ait: *Miraculum vidit creatura, quod antea visum est nunquam, nempe prolem, quæ suæ matris erat parens, & infantem, qui Genitricem ætate longe antebat.* Tandem D. Damascenus orat. de Natiu. B. Mariæ, acutè satis vocauit illam non solum, *miraculum*, sed *miraculorum officinam*; quo clarissimo etiã nomine illam vocarunt, Andreas Ierofolymitanus, & Arnoldus Carnolensis; ut enim Artifices consueverunt officinas habere, quibus eximia eorum opera asseruantur; ita supremus miraculorum Artifex, Deus, voluit sibi specialem officinã extruere, beatissimam scilicet Virginem, in qua magis prodigiosa eius miracula reperirentur: ibi vnio adest hypostatica Dei, & hominis, qua nihil sublimius dici potest: ibi extremorum infinitè distantiu arctissima copulatio: ibi præsubstantis personæ vera generatio: ibi tandem Virginis integerrimæ conceptus, & partus,

quod, tanquam miraculosum, ac prodigiosum valde signum prædixerat Isaias: *Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum, ecce Virgo concipiet, & pariet filium:* quibus non obscure indicauit, diuini Verbi incarnationem in thalamo Virgineo comprehendere vniuersa miracula, quæ siue in inferno deorsum, siue in cælo sursum ab Achaz ad libitū efflagitari potuissent. quod, ut verissimum esse ostendamus, reuocate, quæso, in memoriã, quod tempore Ezechiz Regis contigit; cum in horologio Achaz patris sui. sol decem lineis retrocessit, diuinam de Ezechiz vita proroganda pollicitationem confirmans. Hoc prodigiū, nemo sanè inficiabitur, in officina B. Virginis verius patratum esse. Illa enim fuit, velut horologium, quoddam solare, quod Christi solis iustitiæ, & altitudinem, & declinationem monstrauit. In hoc horologio ipse sol iustitiæ decem lineis retrogressus est, quia minutus paulò minus ab Angelis per nouem eorum ordines descendens, ad decimam vsque humanæ naturæ lineam se demisit: ecce miracula de cælo sursum in Virginis officina restaurata. Ut tamen videamus, quæ in inferno deorsum patrantur, in ea etiam innouata, obseruandum est, Christum Dominum esse summum, ac supremum omnium miraculum, ut ipse de se fatetur: *Tanquam prodigium factus sum multis:* quod alij cum D. Hieronymo ex Hebræo vertunt: *Tanquam portentum factus sum multis.* Caietanus legit: *miraculum factus sum multis:* quibus verbis (ut colligitur ex his subsequentijs: *sed tu adiutor fortis*) aperte significare voluit regius Vates, Christum Dominum, insignè fuisse exemplum diuinæ iracundiæ aduersus peccatores, cum in eum, qui naturalis filius Dei erat, innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus, eo, quod eorundem peccatorum fideiussor esset, pene innumera tormenta irruerunt, quibus aperte portendit, acerbiora futura esse supplicia, quæ apud inferos sustinenda peccatores manent: *Nam si in ligno viridi* Luca 29.

RIT 2 hec

Isaie 20.

haec faciunt, quid fiet in arido? Anque in hoc sensu Isaiam multa patientem sacra Scriptura vocat portentum? Ambulavit seruus meus Isaias nudus, & discalceatus, triam annorum signum, & portentum erit super Aegyptum: ecce in B. Virgine vtraque signa, & miracula, praecipue suae quae in caelo sursum, siue quae in inferno deorsum, desiderari possent, parata sunt.

Eccle. Catho.
Cyrill. Alex.
epist. 3. cont.
Nestor.

Porro, iam ad secundam signi acceptionem veniamus, qua idem significare diximus, quod vexillum. Sanè, si rem alius contemplerur, non incongruè dicemus, beatam Virginem, vexillum: nam praeterquam quod fidei vexillum fuit aduersus haereticam prauitatem, Catholica Ecclesia dicente: *Cunctas haereses sola interemisti in vniuerso mundo*: vnde S. Cyrillus Alexandrinus aduersus Nestorium, illam ingeniosè appellauit, *scipitum Orthod. & fidei*; & merito quidem, quia duo praecipue capita omnium haesum sunt, oppugnationi scilicet sanctissimae Trinitatis, & Incarnationis; quae tamen duo mysteria ex Virgine magis stabiliantur; nam eo ipso, quod mater filij asseritur, simul & diuinum personarum pluralitas, & Verbi diuini Incarnatio (vt supra dicebam) astruitur; praeterquam etiam, quod B. Virgo, vexillum nostrae defensionis dici potest, quo omnes praedij causa in omni genere pressurae confugiunt; vt ad eam referre liceat illud Dauidis: *Dedisti eis significationem*: vel (vt ex Hebraeo, alij cum Rabbi Dauid verent) *Dedisti eis vexillum, vt fugiant a facie arcus*: hoc est, vel, vt à diuini furoris, vel hostilis infestationis sagittis, protegantur. Praeterquam (inquam) quod gemino hoc tituli vexilli nomine insigniri meretur. B. Virgo, eo tamen praecipue nomine id ei debetur, quod vexillum omnipotentiae Dei existit; vnde, vbi nostra vulgata in persona beatae Virginis legit: *ordinauit in me charitatem*, alia vertit lectio: *erexit in me vexillum*. hoc autem fuisse vexillum potentiae Dei, ipsa indicauit dicens: *fecit potentiam in brachio suo*: hoc est, brachium diuinum in mysterio

Psalm. 59.

Incarnationis, quod in visceribus meis celebratum est, totam potentiam suam ostentauit, vnde hac ratione crediderim, Ieremiam operi figuli illud rectè comparasse: *Descendi in domum figuli, & ecce ipse faciebat opus super rotam, & dissipatum est vas, quod ipse faciebat de luto, manibus suis, conuersusq; fecit illud, vas alterum, sicut placuerat in oculis eius*: in quo typo hominis lapsus, & restorationem egregiè exprimi reos, verè enim homo, quem Deus de limo formauerat, vas erat fictile, quod citò aded fractum est, vt adhuc volente rota contractum fuisse dicatur: idcirco enim subiungit: *Faciebat opus suum super rotam, & dissipatum est*: verum eo fracto, figulus diuinus alterum vas longe pulcherrimum, Christum videlicet Dominum, efformauit, in quo genus humanum in primo Adam dissipatum, in secundo instauraretur. Ad quod sanè alludere videtur Ecclesiasticus, cum loquens de figulo ait: *In brachio suo formauit luum, & erexit pedes suos curuabit virtutem suam*: quibus verbis aperte innuit, Deum in opere Incarnationis omnipotentiam suam vsque ad vltimum flexisse, & curuasse, vt tantum opus omnibus numeris absolutissimum prodiret. Cum igitur inter omnia diuina opera, praestantius omnibus Incarnationis mysterium, quod in beata Virgine operatum est, Dei omnipotentiam ostendat, merito in ea diuinae potentiae vexillum erectum fuisse dicemus. idque non parum congruit praecitatis verbis Isaiæ: nam vbi nostra Vulgata legit: *Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signum*: in Hebraeo est vox quadam, quae simul significat vexillum, vt patet Num. 2. *Singuli per turmas, Num. 3. signa, atque vexilla, & domos cognationum castrametabantur*. Aliiter etiam explicare possumus, beatam Virginem vexilli nomine insigniri debere; quia quemadmodum in Arce aliqua erigi solet vexillum, vt victoria Ducis omnibus innotescat, ita beata Virgo amoris vexillum erexit, vt versio Pagnini habet, qui in praecitato loco: *Ordinavit in me charitatem, legit: Vexillum suum super*

Cant. 2.

Luca 1.

Ierem. 18.

Ibid.

Eccle. 31.

Isaie 7.

Num. 3.

Cant. 2.

Pagni. 17.

super

super me, amor. D. Hieronymus excellentiam amoris, quo in dilectum filium Virgo sanctissima ferebatur, cōtempnans, dixit: Totam incanduerat eam diuinus amor, ut nihil esset in ea, quod mundanus violaret affectus, sed ardor continuum ebrietatis perfusi amoris. & D. Anselmus libro de excellentia beatæ Virginis: Excedit (inquit) omnes amores parentum in filios, aut filiorum in parentes, amor istius matris in filium suum, & istius filij in matrem suam. Cuius eam præcipuam rationem existimauerim, quod sicut alij filij partim accipiunt à patre, partim à matre, ita diuisum habent amorem, ut partim patri, partim matri exhibeant; at, cum Christus Dominus esse hominem acceperit à matre sine patre humano, certè, sicut totum hoc esse accipit à matre, ita totum suum amorem illi impendit. Atque eadem ratione conuincitur, maiorem fuisse amorem naturalem Virginis erga Christum, quam cuiuscumque alterius matris erga filium suum, quia ipsa plus substantiæ suæ exhibuit in generatione Christi, quam aliæ matres ex virili femine concipientes, quod in substantiam genitæ prolis cedit. His amoris armis beata Virgo potentissimum Deum ita fortiter deuicit, ut, qui in Patris sinu residebat, vsque ad virginicum thalamum suum fecerit demitti. Hanc Virginis victoriam ingenuè fatetur filius Dei dicens: *Vulnerasti cor meum, soror mea, sponsa, vulnerasti cor meum in vno oculo tuorum, in vno crine colli tui.* LXX. legunt: *Excordasti, & stupefecisti me, hoc est, cor meum mihi eripuisti, & insigne hoc victoriæ genus stupet me.* Atque hinc facile erit interpretari, quare beata Virgo filium suum vocauit cor: *Ego dormio, & cor meum vigilat:* scilicet, ad custodiendum me. Cum enim ipsa cor dilecto eripuisset, suum que per amoris transformationem fecisset, ideo illum vocabat cor suum; & quidem ad eum, ut si quis deinceps illum à se auferre moliretur, perinde fuisset, ac si ipsi proprium cor ablatisset, vitamque suam eripuisset. sed

sequeantia verba, nimirum: *In vno oculo tuorum, in vno crine colli tui:* victoriam hanc amoris beatæ Virginis, quam de dilecto tulit, apertius manifestant, sicut enim in bello prius quis vincitur, postmodum capitur, deinde tanquam captiuus ligatur, ita hoc loco dilectus fatetur, se sponsæ oculo, tanquam telo, vulneratum, ac deiectum, deinde instar captiuum, crinibus eius, velut funibus ligatum; redditar autem illustrior, & gloriosior hæc victoria, cum B. Virgo non opus haberet utroque oculo, velut duplicatis armis, sed vno simplici dumtaxat oculo ad potentissimum regem deuincendum, nec etiam opus fuerit ei omnibus suæ castri crinibus, aut capillis, sed vno solum crine, atque fragilissimo eum ligare. Atque huc tendunt verba sponsi B. Virginis dicentis: *Comæ capitis tui, sicut purpura regis, iuncta canalibus.* vel (ut ingeniosè vertentur LXX. Interpretes? *Cæsaries (comæ) capitis tui, sicut purpura regis, ligatus in canalibus.* Comparat crines sponsæ canalibus, quia crispantes capilli persimiles videntur vadantibus aquis per canales quasi crispato motu decurrentibus. In suis ergo crinibus B. Virgo ligauit regem, & quasi captiuum in carcerem sui ventris deiecit, quod opus tantæ fortitudinis fuit, ut iam Salomon curam illam, mulierem fortem inueniendi, deponere possit: *Mulierem fortem quis inueniet?* hæc enim fortissima femina fortissimū Leonem de Tribu Iuda deuicit, & quasi triumphās, vexillū amoris, quo eum superauit, in sublime erexit. Tandem ad tertiam signi acceptionem accedentes, secundum quam sumitur pro eodem, quod scopus, sanè B. Virgo posita fuit, non secus ac filius eius, in scopum, & signum, cui contradicetur; quod duplici præcipuè loco prefiguratum reperio: tum Apocal. 13. vbi dicitur: *Aperuit os suum in blasphemias ad Deū, blasphemare nomen eius, & tabernaculum eius,* id est, beatam Virginem, sacrosanctum Christi tabernaculum; de qua Propheta dixerat Psal. 45. *Sanctificauit tabernaculum suum Altissimus;* sic enim

enim hunc locum interpretatur D. Athanasius in Euangelio de Deipara, & Methodius in hypopantia Domini. Tum Numer. 20. ubi mentio fit petrae illius, ex qua exiit aqua contradictionis. haec est (ait facer textus) aqua contradictionis, ubi iurgati sunt filij Israel contra Dominum: Dominus Abbas Guaricus serm. 2. de Annunciat. ex Isaia colligit, nomine petrae, B. Virginem adumbratam fuisse: Emitte (inquit) agnum Domine, dominatorem terrae, de petra deserti: hoc est, absconde petram de petra, sanctum, & inuiolabilem, sancta, & immaculata proferat Virginem: ex hac ergo petra, nempe beata Virgine egressa fuit aqua contradictionis, in qua iurgati sunt ferè omnes haereticarum contra Dominum, ut à principio instaurationis mundi praedixerat Deus serpenti Genes. 3. Inimicitias ponam inter te, & mulierem, & semen tuum, & semen illius: haeretici autem semen sunt serpentis antiqui. impudentissime enim in beatissimam Virginem varia opprobriorum tela coniecerunt, ut auctor est D. Bernardus: nam explicans verba illa: Signum magnum, inquit: Ipsa est quondam à Deo promissa mulier, serpentis antiqui caput virtutis pede contriturum, cuius plantae calcaneo in multis versutis insidiatus est, sed sine causa; sola enim contriuit uniuersam haeticam prauitatem; alius, non de substantia carnis suae Christum edidisse dogmatizabat, alius paruulum non peperisse, sed reperisse sibillabat; alius, vel post partum viro cognitum blasphemabat; alius, Dei matrem audire non sustinens, magnum illud nomen, Theotocos, impiissime sugillabat. Caeterum hos omnes, quos D. Bernardus commemorat, non obscure indicat D. Ioannes nihil B. Virgini nocuisse, dum ait, illam in caelo visam esse: Signum magnum apparuit in caelo. Sagittae enim, quantumcunque potentissimo istu sursum dirigantur, caelum pertingere non valent; nec, si pertigissent, foeminam intra caelos inclusam laedere vlla ratione potuissent, cum oporteret prius caelum ipsum penetrare, quod acutissimae etiam sagittae impossibile est. vnde opus

est, ut sagittae ab his infestissimis sagittariis in Virginem inuerecundè immittantur, in ipsorum capita recedentes, retorqueantur: quare Bernardus praecitato loco subdit: *Contriui sunt insidiatores, conculcati sunt plantatores, confutati derogatores, & beatam eam dicunt omnes generationes.* Hunc enim intellexit exitum B. Virginis impugnatorem habituros, egregiè praefiguravit Thronus Salomonis, beatam Virginem, Thronum veri Salomonis adumbrans, què (ut sacra 3. Reg. narrat historia) duodecim leones, feni ex utraque parte per sex gradus ambiebant, ut inter leones sibi incedendum persuaderent, quicumque ad huc Christi thronum labefactandum accedere satagerent, à quibus mox corripendi, ac dilaniandi essent.

Sed iam explicemus, quàm egregiè signum illud Ioannis apparuisse in caelo, B. Virgini in die, quo in ea Verbum caro factum est, conueniat. sicut enim Virgo ab Astrologis inter duodecim Zodiaci signa connumeratur, ita dilectus Ioannes, quasi ad id alludens, vocat beatam Virginem: *signum magnum caeleste*, praeter ceteris omnibus admirabile: & merito quidem, quia sicut sol, dum intrat signum leonis, ardentissimus est, & animalibus officit, excelsus tamen ardoris illius per ingressum in signum Virginis temperatur; ita Deus ante incarnationis mysterium in Virginis thalamo peractum, quasi signum leonis lustrans, instar rugientis leonis, terribilis erat, & Deus ultionum nominabatur: *Ego ero eis sicut leona*: at, cum primò ingressus fuit in signum Virginis, ex Virgine carne alluens, ita ardorem mitigauit, & iam non leo, sed agnus appellatur: *Eccè Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi*: iam non Deus ultionum, sed Deus misericordiarum, & ceteris & totius consolationis à Paulo vocatur. Illud tamen silentio praeterendum non est (quod ad praedicta confirmanda non parum proderit) signum caeleste, quod Virgo nominatur, inter leonem, & libram constitui; id enim ob oculos nobis ponit, beatissimam Virginem inter leonem, & libram

libram collocatam, illius iram mitigare, & iustitiæ istius rigorem temperare; quid enim supplicij non inferret leo libræ coniunctus, hoc est, Deus iratus, & iustitiam exercens, per libram significatam? & quidem, quod beata Virgo Deum iratum mitigauerit, ex Rhinocerotis pulchra similitudine, qua usus est Moyses in benedictione Ioseph, Christum præfigurantis: *Quasi primogeniti (inquit) tauri pulchritudo eius, cornua Rhinocerotis, cornua illius, in ipsis ventilabit gentes, usque ad terminos terræ, facile deprehenditur.* Narrat D. Gregorius, Rhinocerotem tanta fortitudine præditum esse, ut nulla vi capi possit; sed miro hoc artificio opus est, nimirum, ut Virgo ei puella ante oculos proponatur, quæ venienti gremium parat, in quod ille, omni deposita ferocitate, velut agnus mansuetus, caput reclinat: certè Deus ante Incarnationem, velut Rhinoceros erat, qui cum Elephante bellum gerens, cornu ventrem eius dirupit; tunc enim insuperabilis erat, & de omnibus vindictam sumebat; ad aspectum tamen beatæ Virginis, eius amore captus, ita mansuevit, ut in gremio thalami virginialis caput reclinans, talis postea inde prodierit, ut ab omnibus capi, vincti, immo & vinciri passus fuerit. Illud etiam præterire non licet, observatione dignum, in eo etiam hoc signum Virginis admirabile fuisse, quod licet solaris planeta in signum Virginis intrans, inde exeat (non enim in eo semper moratur) postquam tamè sol iustitiæ semel per Incarnationis misericordiam, in Virginem fuit ingressus, nunquam amplius inde exierit; quia licet secundum carnem per virginalem partum egressus fuerit, secundum spiritum verò à Virgine nunquam recessit, vnde Virgo leonis iram, hoc est, diuini furoris in homines excandescens rigorem semper mitigat; in modò, usque adeo Deum iram deponere fecit, ut manus sibi omnino teneti, vinciti, immò, & in cruce fixas esse voluerit, ne ad euaginandum iustitiæ ensẽ eas mouere vlla ra-

tione posset. Atque hinc est, quæ olim plena vtraque manu punire solebat; decem enim plagis percussit Aegyptum, quasi vtraque manu in decem digitos extensa in Aegyptum animaduertens: ceterum post satisfactionem, manus non extendit ad vindictam, sed expansas legitimus in Cruce pro reconciliandis inimicis, Patrem exorans: *Pater, ignosce illis.* Luca 23.

Verum, ne in propositis verbis Ioannis quidquam explicandum desideretur, duo potissimum nobis exponere incumbit; primum est, quod Ioannes beatam Virginem, lunam pedibus calcantem, & caput eius, coronam duodecim stellarum redimitum viderit, Lunam enim inconstantiam, & mutabilitatis symbolum fuisse non pauca ostendunt; nunc pulchra, nunc quasi maculis foedata, nunc clara, nunc obscura redditur; vnde Ecclesiasticus dixit: *Homo sanctus in sapientia, manet sicut sol: nam stultus, sicut luna mutatur;* alludit ad discrimen, quod inter motum lunæ, & solis versatur; nam huius, regularis valde est, iter suum semper faciens per lineam eclipticam, illius verò irregularis, & difformis. Luna insuper secundum situm positionem, instabilis est; modo enim eleuatur, modo se demittit; in figura etiam vniiformitatem non seruat, hodie rotunda, cras cornuta, nunc plena, nunc semiplena comparat, ut Ouidius 15. *Metamorphoseos* dixerat:

*Nec par, aut eadem nocturna forma Dianæ
Esse potest vsquam, semperque hodierna se-
quente,*

Sic crescit, minor, maior, si contrahit orbem.
Atque hinc est, ut ab ea per hanc instabilitatem, & diuersarum rerum vicissitudinem, mundus significetur, quem adeo mutabilem iudicarunt Diuus Paulus, & D. Ioannes, ut ille dixerit: *Præterit figura huius mundi: hic verò: Mundus transit, & concupiscentia eius.* quare Mantuanus Poëta, hanc rerum volubilitatem, quam frequenter in hoc seculo intuemur, contemplanis, dixit, nobiscum fortunam ludere, & iocari:

Ludus

Ludus fortune variatur imagine lune.

Crescit, decrevit, in eodem sistere nefcit.

Deiparam ergo Virginem lunam pedibus conculcare, nihil aliud est, quam ipsammet terrena despiciere, ita ut, melius, quam D. Paulus, dicere possit: *Omnia arbitrata sum, ut stercora, ut Christum lucrificiam: & veracius, quam David: quid mihi est in celo, & a te quid volui super terram?* Habet etiam Deipara Virgo lunam mutabilem sub pedibus eius, ad significandam eius in fide immobilitatem; deficientibus enim in ea multis ex Discipulis, aliis vacillantibus, ipsa tanquam immobilis Ecclesie columna in fide firmissima semper persistit. Tandem, iam exponamus, quid sit, beatam Virginem coronam ex duodecim syderibus contextam capite gestare. Trifariam hanc coronam explicare possumus: Primo, ut quemadmodum D. Paulus discipulos suos, coronam, & diadema suum vocabat: *Gaudium meum estis vos, & coronam me.* Secundo putaverim per hanc coronam non incongrue significari eos, qui speciali deuotione, & cultu B. Virginis addicti sunt. Pro cuius intelligentia obseruare oportet, quod cum Dominus praedixit Abrahamae, multiplicaturum sibi filios, sicut stellas caeli, & sicut arenam maris, id procul dubio indicare voluit, quod ex ingenti illa filiorum multitudine quidam, praeter graui peccatorum pondere, velut arenam deorsum descensuri; alij vero, velut fulgentissimae stellae gratiae fulgoribus coruscantes, sursum erant ascensuri: ex his ergo, velut ex splendidissimis syderibus, contextam vidit Ioannes coronam, qua cingebatur caput B. Virginis; nam si, ut ait Salomon: *Filius sapiens est gloria Patris;* quid ni filij sancti gloria, & corona erunt Matris? Tercio (quod & in magnam Virginis laudem cedit) apte satis existimo, has duodecim stellas, quibus virginum diadema textitur, esse duodecim virtutes, per duodecim signa Zodiaci egregie adumbratas, quae in caelo hoc animato B. Virginis emicauerunt. Prima fuit, *Magnanimitas*, quia nunquam

in diuersa mutata, siue in prosperis, siue in aduersis non minus in his, quam in illis, semper Deo adherens, iuxta illud: *Non contristabit iustum, quidquid ei acciderit.* hęc per signum Arietis figuratur, quem nouimus vniformiter dormire super latus dexteram, & sinistrum; sex mensibus supra hoc, & sex supra illud; vnde Astrologi ansam sumpserunt primum illud signum, Arietem vocare, quia cum sol domum eius ingreditur, aequalis est nox diei. Secunda virtus est, *Perseuerantia*, quae inuincibilem, ac insuperabilem illam reddebat; hanc adumbrat signum Tauri, cuius maxima fortitudo omnibus nota est. Tertia ardentissima *Charitas*, quae non solum ad Deum, sed ad proximos extenditur; quia (ut inquit Gregorius) *minus, quam Grego. boni inter duos haberi charitas non potest.* hanc lib. 17. clare delineat signum Gemini, dualitatem importans. Quarta, *Obedientia*, quae abnegatione voluntatis eam retro incedere compulit, per Cancrum animal optime figurata, quod retrosum incedit, contra reliquorum animalium consuetudinem, quae ante faciem suam ambulant. Quinta, assidua *Vigilantia* contra Demonem, calcaneo eius insidiam, quam signum leonis adamussim refert, cuius (ut obseruauit Plutarchus) oculorum palpebrae sunt adeo breues, & curuae, ut pupillam operire non possint, vnde cogitur apertis oculis obdormire; cuius causa Antiqui, tanquam symbolum vigilantiae, illum vsurpatunt. Sexta, *illibata Virginitas*, quae in perpetua, & plus quam Angelica puritate eam continuit, omnem ardoris libidinem perfecte adeo suppressit, ut neque vllum eius motum excitari permitteret: haec, quis non videat, per signum Virginis, quod est vnum ex signis Zodiaci, congrue significari? Septima *Iustitia*, cuius proprium est vniciueque, quod suum est, tribuere, per signum Librae optime significatur, quia statera, mensura est ad mensurandum vniciueque, quod sibi iure debetur. Octava, *Pauperas Spiritus*, de qua Christus Dominus: *Beati pauperes* Matth. 5. *Spiritus,*

Philip. 3.

Psal. 72.

1. Thess. 2.

Genes. 22.

Pro. 13.

Virginitas, per quam ardens mundi amorem
 pectus, & terrenis cupiditatibus motimur,
 hæc significatur per signum Scorpionis,
 cuius hæc est natura, ut veneno suo cor
 eius, quæ mordet, infrigidet, & mortem
 inducat; unde, cum sol incipit hoc signū
 ingredi, incipit etiam frigus in nostro he-
 misphærio vigere. Nona, *Oratio humilis*,
 quæ ex pharetra cordis diuino amore ac-
 censi ardentes sagittas ad diuinum cor
 emittebat, adamussim sanè adumbrata
 per signum Sagittarij. Decima, altissima
Contemplatio rerum celestium, quæ vsque
 ad conspectum Dei, & limpidiorem cog-
 nitionem, quàm fuerit Moysis, & Pauli
 in raptu, illam euexit; hæc satis, superque
 significatur per signum Capricorni, nam
 huiusmodi animal visu perspicacissimū
 est, indeque *Capra*, græcè dicitur, à *viden-*
do, quia potentia visiva in ea maxime vi-
 get. Undecima, *Pietas*, de qua Diuus Pau-
 lus: *Corporalis exercitatio ad modicum vti-*
lis est, pietas autem ad omnia utilis est: hæc
 quidem, cum animam ad multiplices
 bonorum operum foetus in lucem eden-
 dos fecundet, concinnè satis prænota-
 tur in signo Aquarij, cum aqueum ele-
 mentum terram fecundet, & arbores
 varios fructus producere faciat. Duode-
 cima tandem stella, *Deuotio* fuit cum dul-
 cissima lacrymarum effusione, in qua
 ipsa nutritur, & crescit, quæ per signum
 Piscis egregiè figuratur, cum piscis non-
 nisi in aqua degere possit. His ergo om-
 nibus virtutibus, tanquam fulgentissimis
 syderibus, contexta fuit beatissimæ
 Virginis corona. Cui sit ho-
 nor, & gloria in sæcu-
 la sæculorum.
 Amen.

SS

HOMILIA XVII.

Ostenditur aduersus impium here-
sarcham Nestorium, Virginem non
solum Matrem Christi, sed pleno
ore, Dei Genitricem, esse appel-
landam, in illa verba: Quod nas-
ceretur ex te sanctum, vocabitur
filius Dei: pariterq; deteguntur
calumnia eiusdem Nestorij, qui-
buz Catholicam hanc veritatem le-
besactare tentauit.

ANTIQUVS ille ser-
 pens aduersus veram
 Christi carnē tot ve-
 nenasatos hæresum ha-
 litus per totam Euro-
 pam effudit, ut si om-
 nes recedendi mihi
 essent, non posset absque ingenij graueo-
 lentia, superuacaneoque labore, nec non
 piorum auditorum offensione præstari:
 quare consulto, silentio præteriens dete-
 standos errores, quos aduersus veram
 Christi humanitatem, veramque Mariæ
 erga illum maternitatem, impiè, ac pe-
 tulanter conflixere Manichæi, Pro-
 clineanitz, Cerdoniani, Anabaptistæ,
 Valentiniani, Ebionitz, Eurychiani, nec
 non Marcion, Marcis, Apollinaris, &
 Apelles, Catholica duo dogmata illo-
 storum omnium nefarios errores iugu-
 lantia, inconcussa fide amplectenda, in
 medium producā, sacrisque eloquiis, ac
 sanctorum Patrum monumentis cōpro-
 babo. Primum est, B. Virginem propriè,
 ac verè Matrem fuisse Christi Domini, ut
 potè quod ex propria substantia iuu ho-
 minem genuerit. hoc palam confessi
 sunt antiqui Vates; nam Dauid dixit:
De ventre matris meæ, Deus meus est tu: & Psalm. 70.
Maia inquit: Ecce Virgo concipiet, & pariet
filium: & c. ii. Egredietur virga de radice Iesse,
& flos de radice
flos (vel ut alij legunt) germen, de radice
 S s s

Cat. refert
istorum er-
rores lib. 30
de Deip.
cap. 140

Isa. 90

SS